

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. sausio 12 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Fizinė asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis – Reglamentas (ES) 2016/679 – 77–79 straipsniai – Teisių gynimo priemonės – Lygiagretus naudojimas – Tarpusavio santykis – Procesinė autonomija – Šiame reglamente nustatytų apsaugos taisyklių veiksmingumas – Nuoseklus ir vienodas šių taisyklių taikymas visoje Europos Sąjungoje – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis“

Byloje C-132/21

dėl *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas, Vengrija) 2021 m. kovo 2 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. kovo 3 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

BE

prieš

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság,

dalyvaujant

Budapesti Elektromos Művek Zrt.,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas A. Arabadjiev, pirmosios kolegijos teisėjo pareigas einantis pirmininko pavaduotojas L. Bay Larsen, teisėjai P. G. Xuereb, A. Kumin ir I. Ziemele (pranešėja),

generalinis advokatas J. Richard de la Tour,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2022 m. gegužės 11 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– BE, atstovaujamo *ügyvéd* I. Kulcsár,

* Proceso kalba: vengrų.

- *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság*, atstovaujamos *jogtanácsos* G. Barabás, *ügyvédek* G. J. Dudás ir Á. Hargita,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos Zs. Biró-Tóth ir M. Z. Fehér,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos O. Serdula, M. Smolek ir J. Vláčil,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocati dello Stato* E. De Bonis ir M. F. Severi,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna ir J. Sawicka,
- Europos Komisijos, atstovaujamos H. Kranenborg, Zs. Teleki ir P. J. O. Van Nuffel,

susipažinęs su 2022 m. rugsėjo 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1) 77 straipsnio 1 dalies, 78 straipsnio 1 dalies ir 79 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant BE ir *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság* (Nacionalinė duomenų apsaugos ir informacijos laisvės institucija, Vengrija; toliau – priežiūros institucija) ginčą, kilusį atmetus BE prašymą leisti susipažinti su bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo, kuriame jis dalyvavo, garso įrašo ištraukomis.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Reglamento 2016/679 10, 11, 141 ir 143 konstatuojamosiose dalyse numatyta:
  - „(10) siekiant užtikrinti vienodo ir aukšto lygio fizinių asmenų apsaugą ir pašalinti asmens duomenų judėjimo [Europos] Sąjungoje kliūtis, visose valstybėse narėse turėtų būti užtikrinama lygiavertė asmenų teisių ir laisvių apsauga tvarkant tokius duomenis. Visoje Sąjungoje turėtų būti užtikrintas nuoseklus ir vienodas taisyklių, kuriomis reglamentuojama fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių apsauga tvarkant asmens duomenis, taikymas. <...>
  - (11) siekiant veiksmingos asmens duomenų apsaugos visoje Sąjungoje, reikia ne tik sustiprinti ir išsamiai nustatyti duomenų subjektų teises ir asmens duomenis tvarkančių ir jų tvarkymą nustatančių subjektų prievolės <...>

<...>

(141) kiekvienas duomenų subjektas turėtų turėti teisę pateikti skundą vienai priežiūros institucijai, visų pirma valstybėje narėje, kurioje yra jo įprastinė gyvenamoji vieta, ir turėti teisę į veiksmingą teisminę teisių gynimo priemonę pagal [Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos] 47 straipsnį, jeigu duomenų subjektas mano, kad jo teisės pagal šį reglamentą yra pažeistos arba jeigu priežiūros institucija nesiima veiksmų dėl skundo, iš dalies arba visiškai atmeta skundą arba jo nepriima, arba nesiima veiksmų, kai tokie veiksmai yra būtini duomenų subjekto teisėms apsaugoti. <...>

<...>

(143) <...> kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turėtų turėti galimybę kompetentingame nacionaliniame teisme imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių priežiūros institucijos sprendimo, turinčio tam asmeniui teisinių padarinių, atžvilgiu. <...> Procesas prieš priežiūros instituciją turėtų būti pradamas valstybės narės, kurioje priežiūros institucija yra įsisteigusi, teismuose ir turėtų vykti laikantis tos valstybės narės proceso teisės. Tie teismai turėtų turėti visapusišką jurisdikciją, kuri turėtų apimti jurisdikciją nagrinėti visus faktinius ir teisinius klausimus, susijusius su ginču, dėl kurio į juos kreiptasi.“

4 Reglamento 60–63 straipsniuose nustatyti valstybių narių priežiūros institucijų bendradarbiavimo, savitarpio pagalbos ir nuoseklumo užtikrinimo mechanizmai.

5 To reglamento 77 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Neapribojant galimybių imtis kitų administracinių arba teisminių teisių gynimo priemonių, kiekvienas duomenų subjektas turi teisę pateikti skundą priežiūros institucijai, visų pirma valstybėje narėje, kurioje yra jo nuolatinė gyvenamoji vieta, darbo vieta arba vieta, kurioje padarytas įtariamasis pažeidimas, jeigu tas duomenų subjektas mano, kad su juo susijęs asmens duomenų tvarkymas atliekamas pažeidžiant šį reglamentą.“

6 To paties reglamento 78 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta:

„Nedarant poveikio galimybei imtis kitų administracinių arba neteisminių teisių gynimo priemonių, kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių prieš priežiūros institucijos dėl jo priimtą teisiškai privalomą sprendimą.“

7 Reglamento 2016/679 79 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Nedarant poveikio galimybei imtis bet kokių galimų administracinių arba neteisminių teisių gynimo priemonių, įskaitant teisę pateikti skundą priežiūros institucijai pagal 77 straipsnį, kiekvienas duomenų subjektas turi teisę imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių, jeigu mano, kad šiuo reglamentu nustatytos jo teisės buvo pažeistos, nes jo asmens duomenys buvo tvarkomi pažeidžiant šį reglamentą.“

8 Reglamento 81 straipsnis „Bylos nagrinėjimo sustabdymas“ suformuluotas taip:

„1. Kai valstybės narės kompetentingas teismas turi informacijos apie kitos valstybės narės teisme nagrinėjamą bylą dėl to paties dalyko, susijusio su to paties duomenų valdytojo arba duomenų

tvarkytojo vykdomu duomenų tvarkymu, jis susisiečia su tuo kitos valstybės narės teismu, kad būtų patvirtintas tokios bylos egzistavimas.

2. Kai kitos valstybės narės teisme yra nagrinėjama byla dėl to paties dalyko, susijusio su to paties duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo vykdomu duomenų tvarkymu, bet kuris kompetentingas teismas, išskyrus teisimą, į kurį kreiptasi pirmiausia, gali sustabdyti tos bylos nagrinėjimą.

3. Kai ta byla nagrinėjama pirmosios instancijos teisme, bet kuris teismas, išskyrus teisimą, į kurį kreiptasi pirmiausia, taip pat gali vienos iš šalių prašymu atsisakyti jurisdikcijos, jei teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, turi jurisdikciją atitinkamų ieškinių atžvilgiu ir pagal jo teisės aktus leidžiama tuos ieškinius sujungti.“

Vengrijos teisė

- 9 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos *az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény* (2011 m. Įstatymas Nr. CXII dėl su informacija siejamos apsisprendimo teisės ir informacijos laisvės) 22 straipsnyje numatyta:

„Įgyvendindamas savo teises duomenų subjektas pagal VI skyriaus nuostatas gali:

- a) prašyti, kad [priežiūros institucija] pradėtų tyrimą dėl duomenų valdytojo taikytos priemonės teisėtumo, jei šis apriboja duomenų subjekto galimybę naudotis 14 straipsnyje apibrėžtomis teisėmis arba atmeta duomenų subjekto prašymą, kuriuo šis siekia pasinaudoti savo teisėmis; ir
- b) prašyti [priežiūros institucijos] atlikti administracinę duomenų apsaugos procedūrą, jei duomenų subjektas mano, kad tvarkydamas jo asmens duomenis duomenų valdytojas, jo atstovas arba duomenų tvarkytojas, veikiantis pagal duomenų valdytojo nurodymus, pažeidė teisės aktuose arba privalomuose Europos Sąjungos teisės aktuose įtvirtintas asmens duomenų tvarkymo nuostatas.“

- 10 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 2011 m. Įstatymo Nr. CXII 23 straipsnyje įtvirtinta:

„1. Duomenų subjektas gali pareikšti ieškinį duomenų valdytojui arba duomenų tvarkytojui dėl į duomenų valdytojo ar duomenų tvarkytojo veiklos sritį patenkančių duomenų tvarkymo operacijų, jeigu mano, kad tvarkydamas jo asmens duomenis duomenų valdytojas, jo atstovas arba duomenų tvarkytojas, veikiantis pagal duomenų valdytojo nurodymus, pažeidė teisės aktuose arba privalomuose Europos Sąjungos teisės aktuose įtvirtintas asmens duomenų tvarkymo nuostatas.

<...>

4. Į teismo procesą gali įstoti ir procesinio veiksnio neturinčios šalys. [Priežiūros institucija] gali įstoti į bylą duomenų subjekto pusėje ir palaikyti jo reikalavimus.

5. Jeigu teismas patenkina ieškinį, jis kartu nustato pažeidimą ir įpareigoja duomenų valdytoją arba atitinkamai duomenų tvarkytoją:

- a) nutraukti neteisėtą duomenų tvarkymą;

- b) atkurti duomenų tvarkymo teisėtumą; arba
- c) tiksliai atlikti nustatytus veiksmus duomenų subjekto teisių įgyvendinimui užtikrinti, ir prireikus kartu priima sprendimą dėl reikalavimų atlyginti turtinę ir neturtinę žalą.“

Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

- 11 2019 m. balandžio 26 d. bendrovės akcininkas BE dalyvavo visuotiniame akcininkų susirinkime ir uždavė klausimų šios bendrovės valdybos nariams ir kitiems šio susirinkimo dalyviams. Vėliau BE paprašė tos bendrovės, kaip asmens duomenų valdytojos, pateikti jam per tą visuotinį akcininkų susirinkimą padarytą garso įrašą.
- 12 Vis dėlto bendrovė BE pateikė tik tas garso įrašo ištraukas, kuriose kalba jis pats, o ne ištraukas, kuriose kalba kiti aptariamo visuotinio akcininkų susirinkimo dalyviai.
- 13 Tuomet BE paprašė priežiūros institucijos, pirma, pripažinti, kad ši bendrovė pasielgė neteisėtai ir pažeidė Reglamentą 2016/679, nes nepateikė jam visuotinio akcininkų susirinkimo garso įrašo su atsakymais į jo pateiktus klausimus, ir, antra, įpareigoti ją pateikti aptariamą garso įrašą. 2019 m. lapkričio 29 d. sprendimu priežiūros institucija atmetė šį prašymą.
- 14 BE apskundė priežiūros institucijos sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pagal šio reglamento 78 straipsnio 1 dalį, visų pirma prašydamas jį pakeisti, o nepatenkinus šio reikalavimo – jį panaikinti.
- 15 BE kreipėsi ne tik į priežiūros instituciją, bet ir tuo pačiu metu pagal šio reglamento 79 straipsnio 1 dalį pareiškė ieškinį civiliniame teisme, t. y. *Fővárosi Ítéltábla* (Sostinės regiono apeliacinis teismas, Vengrija), juo apskundė duomenų valdytojo sprendimą.
- 16 Nagrinėjant skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, *Fővárosi Ítéltábla* (Sostinės regiono apeliacinis teismas) galutiniu sprendimu patenkino BE ieškinį tuo pagrindu, kad duomenų valdytoja pažeidė BE teisę susipažinti su savo asmens duomenimis.
- 17 Nacionalinis teismas pažymi, kad jam tenka pareiga išnagrinėti tas pačias faktines aplinkybes ir tą patį galimą Reglamento 2016/679 pažeidimą, dėl kurių *Fővárosi Ítéltábla* (Sostinės regiono apeliacinis teismas, Vengrija) jau yra priėmęs galutinį sprendimą. Tas teismas klausia, kaip jam reikėtų nustatyti civilinių teismų atliekamo asmens duomenų valdytojo priimto sprendimo teisėtumo vertinimo tarpusavio santykį su administracine procedūra, per kurią priežiūros institucija priėmė šio sprendimo 13 punkte nurodytą sprendimą, dėl kurio jame yra pareikštas ieškinys, visų pirma, ar kuriai nors teisių gynimo priemonei gali būti teikiama pirmenybė.
- 18 Tuomet, kai tuo pačiu metu naudojamosi Reglamento 2016/679 77–79 straipsniuose įtvirtintomis teisių gynimo priemonėmis, gali būti priimti prieštaringi sprendimai dėl identiškų faktinių aplinkybių.
- 19 Tokia padėtis gali lemti teisinio netikrumo riziką tiek privatiems asmenims, tiek priežiūros institucijoms.

- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad atsižvelgiant į priežiūros institucijų nepriklausomumą ir tai, kad teikiama pirmenybė Reglamente 2016/679 numatyta jų kompetencijai asmens duomenų apsaugos sistemoje, šių institucijų užduotims ir įgaliojimams kiltų pavojus, jeigu joms pagal šio reglamento 79 straipsnio 1 dalį būtų privalomi anksčiau tas pačias faktines aplinkybes išnagrinėjusio civilinio teismo vertinimai.
- 21 Kadangi šio reglamento nuostatose nėra nustatyta jokios jo 77–79 straipsniuose numatytų teisių gynimo priemonių pirmenybės taisyklės, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, Teisingumo Teismas turi išaiškinti šių teisių gynimo priemonių santykį.
- 22 Šiomis aplinkybėmis *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas, Vengrija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar Reglamento [2016/679] 77 straipsnio 1 dalis ir 79 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad 77 straipsnyje numatytas administracinis skundas yra viešojoje teisėje numatytų teisių, o 79 straipsnyje numatytas ieškinys – privatinėje teisėje numatytų teisių įgyvendinimo priemonė? Jeigu į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar iš to darytina išvada, kad administracinius skundus nagrinėti įgaliota priežiūros institucija yra pirmiausia įgaliota spręsti dėl pažeidimo padarymo?
2. Jeigu duomenų subjektas, kuris mano, kad tvarkant jo asmens duomenis buvo pažeistas Reglamentas [2016/679], tuo pačiu metu pasinaudoja teise pateikti skundą pagal šio reglamento 77 straipsnio 1 dalį ir savo teise pareikšti ieškinį pagal šio reglamento 79 straipsnio 1 dalį, kuris iš šių aiškinimo variantų laikytinas suderinamu su Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu:
- a) priežiūros institucija ir teismas privalo nepriklausomai išnagrinėti, ar padarytas pažeidimas, todėl gauti rezultatai gali būti net ir skirtingi; arba
- b) kad priežiūros institucijos sprendimas yra viršesnis vertinant, ar padarytas pažeidimas, atsižvelgiant į Reglamento 2016/679 51 straipsnio 1 dalyje nurodytas teises ir to paties reglamento 58 straipsnio 2 dalies b ir d punktuose suteiktus įgaliojimus?
3. Ar Reglamento [2016/679] 51 straipsnio 1 dalyje ir 52 straipsnio 1 dalyje užtikrinamas priežiūros institucijos nepriklausomumas turi būti aiškinamas taip, kad ši institucija, kuri nagrinėja [šio reglamento] 77 straipsnyje nurodytą skundą ir priima sprendimą dėl jo baigties, neprivalo vadovautis pagal [šio reglamento] 79 straipsnį kompetentingo teismo galutiniu sprendimu, todėl turi teisę priimti kitokį sprendimą dėl to paties įtariamo pažeidimo?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtinumų

- 23 Europos Komisijai kyla abejonių dėl prejudicinių klausimų priimtinumų. Ji pažymi, kad, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, jo pateikimo dieną jau buvo priimtas tiek priežiūros institucijos, tiek civilinio teismo sprendimas, todėl šie klausimai yra hipotetiniai. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas faktiškai kelia klausimą dėl dviejų nacionalinių teismų, t. y. administracinio teismo ir civilinio teismo, atitinkamų sprendimų tarpusavio santykio. Vis dėlto šis klausimas sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nebuvo iškeltas.

- 24 Šiuo klausimu primintina, kad nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytą teisinį pagrindą ir faktines aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neturi tikrinti, taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atmesti nacionalinio teismo pateiktą prašymą tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teises aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2022 m. vasario 10 d. Sprendimo *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Senaties terminas)*, C-219/20, EU:C:2022:89, 20 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 25 Be to, pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnio c punktą prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti išdėstytos priežastys, paskatinusios prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo, ir jo nustatytas ryšys tarp šių nuostatų bei pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės aktų.
- 26 Šiuo atveju neginčijama, kad priežiūros institucija, kuriai buvo pateiktas skundas pagal Reglamento 2016/679 77 straipsnio 1 dalį, priėmė sprendimą dar prieš kreipiantis į civilinį teismą, kuris priėmė sprendimą dėl BE ieškinio, pareikšto pagal to reglamento 79 straipsnio 1 dalį. Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nurodytų faktinių aplinkybių matyti, kad dėl šio ieškinio yra priimtas galutinis teismo sprendimas. Be to, nacionalinis teismas prejudiciniuose klausimuose, skirtuose Teisingumo Teismui, nurodė tik šias dvi nuostatas.
- 27 Vis dėlto tai, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas suformulavo klausimą nurodęs tik tam tikras Sąjungos teisės nuostatas, netrukdo Teisingumo Teismui jam pateikti išsamų aiškinimą, kuris gali būti naudingas sprendimui šio teismo nagrinėjamoje byloje priimti, neatsižvelgiant į tai, ar jis apie tai užsimena savo pateiktuose klausimuose. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas turi iš visos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pateiktos informacijos, ypač iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies, atrinkti aiškintinus Sąjungos teisės elementus, atsižvelgdamas į bylos dalyką (2022 m. vasario 10 d. Sprendimo *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Senaties terminas)*, C-219/20, EU:C:2022:89, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 28 Pirmą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad pagal nacionalinę proceso teisę galutinis civilinio teismo sprendimas dėl BE pagal Reglamento 2016/679 79 straipsnio 1 dalį pareikšto ieškinio jam nėra privalomas. Antra, kadangi BE neatsiėmė savo pagal reglamento 78 straipsnio 1 dalį pareikšto skundo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, kuriuo buvo prašoma pakeisti ar net panaikinti šio sprendimo 13 punkte nurodytą priežiūros institucijos sprendimą, nacionalinis teismas turi nuspręsti dėl šio sprendimo, priimto prieš civiliniam teismui priimant sprendimą, teisėtumo.
- 29 Taigi savo klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuriam pateiktas skundas pagal Reglamento 2016/679 78 straipsnio 1 dalį dėl šio priežiūros institucijos sprendimo, priimto remiantis šio reglamento 77 straipsnio 1 dalimi, nori sužinoti, ar pagal šio reglamento nuostatas teismo, kuriame pareikštas ieškinytis pagal to reglamento 79 straipsnio 1 dalį, priimtas galutinis sprendimas dėl to, ar buvo pažeistos minėtu reglamentu garantuojamos teisės, yra privalomas.
- 30 Tokiomis aplinkybėmis, siekiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti naudingą atsakymą, reikia manyti, kad savo klausimais, kurie nagrinėtini kartu, šis nacionalinis teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento 2016/679 77 straipsnio

1 dalis, 78 straipsnio 1 dalis ir 79 straipsnio 1 dalis, siejamos su Pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsniu, turi būti aiškinamos taip, kad teisių gynimo priemonėmis, numatytomis tiek šio 77 straipsnio 1 dalyje ir 78 straipsnio 1 dalyje, tiek šio 79 straipsnio 1 dalyje, galima naudotis lygiagrečiai ir nepriklausomai viena nuo kitos, ar vienai iš šių priemonių yra teikiama pirmenybė.

31 Taigi taip performuluoti prejudiciniai klausimai yra priimtini.

Dėl esmės

32 Visų pirma reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2021 m. gruodžio 2 d. Sprendimo *Vodafone Kabel Deutschland*, C-484/20, EU:C:2021:975, 19 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

33 Dėl šio sprendimo 30 punkte nurodytų Reglamento 2016/679 nuostatų formuluotės visų pirma reikia priminti, kad šio reglamento 77 straipsnio 1 dalyje nurodyta, jog „neapribojant galimybių imtis kitų administracinių arba teisminių teisių gynimo priemonių“ kiekvienas duomenų subjektas turi teisę pateikti skundą priežiūros institucijai. Be to, pagal reglamento 78 straipsnio 1 dalį kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių prieš priežiūros institucijos dėl jo priimtą teisiškai privalomą sprendimą, „nedarant poveikio galimybei imtis kitų administracinių arba neteisminių teisių gynimo priemonių“. Galiausiai to paties reglamento 79 straipsnio 1 dalyje kiekvienam duomenų subjektui garantuojama teisė imtis veiksmingų teisminių teisių gynimo priemonių „nedarant poveikio galimybei imtis bet kokių galimų administracinių arba neteisminių teisių gynimo priemonių, įskaitant teisę pateikti skundą priežiūros institucijai pagal 77 straipsnį“.

34 Taigi šiomis Reglamento 2016/679 nuostatomis asmenims, teigiantiems, kad buvo pažeistas šis reglamentas, suteikiama galimybė pasinaudoti skirtingomis teisių gynimo priemonėmis; kiekviena iš šių priemonių turi būti naudojama „nedarant poveikio“ kitoms teisių gynimo priemonėms.

35 Visų pirma iš šių nuostatų formuluotės matyti, kad Reglamente 2016/679 nėra numatyta nei prioritetingos ar išimtinės kompetencijos, nei kokios nors taisyklės, pagal kurią jame numatytos institucijos ar teismų atliktam vertinimui dėl galimo šiuo reglamentu suteiktų teisių pažeidimo būtų teikiama pirmenybė. Todėl šio reglamento 78 straipsnio 1 dalyje numatyta teisių gynimo priemonė, kuria siekiama patikrinti pagal minėto reglamento 77 straipsnį priimto priežiūros institucijos sprendimo teisėtumą, ir to reglamento 79 straipsnio 1 dalyje numatyta teisių gynimo priemonė galima pasinaudoti lygiagrečiai ir nepriklausomai.

36 Tokią išvadą taip pat patvirtina nagrinėjamų Reglamento 2016/679 nuostatų kontekstas.

37 Nors Sąjungos teisės aktų leidėjas aiškiai reglamentavo Reglamente 2016/679 numatytų teisių gynimo priemonių santykį tuo atveju, kai dėl to paties duomenų valdytojo atliktų asmens duomenų tvarkymo veiksmų tuo pačiu metu kreipiamasi į kelių valstybių narių priežiūros institucijas arba teismus, reikia pažymėti, kad tokia tvarka netaikoma to reglamento 77–79 straipsniuose numatytiems teisių gynimo priemonėms.

- 38 Pirma, Reglamento 2016/679 60–63 straipsniuose numatyti bendradarbiavimo, savitarpio pagalbos ir koordinavimo mechanizmai, pagal kuriuos priežiūros institucijos teikia savitarpio pagalbą, informaciją ir vykdo bendras operacijas, siekdamos užtikrinti nuoseklų ir veiksmingą to reglamento nuostatų taikymą visoje Sąjungoje.
- 39 Antra, reglamento 81 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytos taisyklės dėl kreipimosi į kelis skirtingų valstybių narių teismus.
- 40 Vis dėlto Reglamente 2016/679 tokių taisyklių nėra numatyta, kai skundas priežiūros institucijai pateikiamas ir ieškiniai dėl to paties asmens duomenų tvarkymo pareiškiami toje pačioje valstybėje narėje.
- 41 Be to, iš Reglamento 2016/679 78 straipsnio 1 dalies, siejamos su to reglamento 143 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad teismai, nagrinėjantys skundą dėl priežiūros institucijos sprendimo, turėtų turėti visapusišką jurisdikciją, apimančią jurisdikciją nagrinėti visus faktinius ir teisinius klausimus, susijusius su ginču, dėl kurio į juos kreiptasi.
- 42 Galiausiai dėl šiame reglamente numatytų tikslų iš reglamento 10 konstatuojamosios dalies visų pirma matyti, kad jo tikslas – užtikrinti aukšto lygio asmenų apsaugą tvarkant asmens duomenis Sąjungoje. Be to, to paties reglamento 11 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad, siekiant veiksmingos šių duomenų apsaugos, reikia sustiprinti duomenų subjektų teises. Kaip pažymėta generalinio advokato išvados 55 punkte, Sąjungos teisės aktų leidėjo sprendimas suteikti duomenų subjektams galimybę lygiagrečiai ir nepriklausomai pasinaudoti tiek Reglamento 2016/679 77 straipsnio 1 dalyje ir 78 straipsnio 1 dalyje, tiek reglamento 79 straipsnio 1 dalyje numatytais teisių gynimo priemonėmis atitinka to reglamento tikslą.
- 43 Reglamente 2016/679 kompetentingoms valstybių narių institucijoms, be kita ko, nustatyta užduotis užtikrinti aukštą SESV 16 straipsnyje ir Chartijos 8 straipsnyje garantuojamų teisių apsaugos lygį (šiuo klausimu žr. 2021 m. birželio 15 d. Sprendimo *Facebook Ireland ir kt.*, C-645/19, EU:C:2021:483, 45 punktą).
- 44 Tai, kad yra numatytos kelios teisių gynimo priemonės, taip pat prisideda prie Reglamento 2016/679 141 konstatuojamojoje dalyje nustatyto tikslo – užtikrinti, kad bet kuris duomenų subjektas, manantis, kad jo teisės pagal tą reglamentą yra pažeistos, turėtų teisę į veiksmingą teisminę teisių gynimo priemonę pagal Chartijos 47 straipsnį.
- 45 Nesant Sąjungos teisės nuostatų konkrečioje srityje, kiekviena valstybė narė, remdamasi valstybių narių procesinės autonomijos principu, turi nustatyti administracinės procedūros ir teismo proceso, skirtų aukšto lygio iš Sąjungos teisės kylančių asmenų teisių apsaugai, tvarką.
- 46 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis nacionalinėmis procesinėmis nuostatomis, turi nustatyti, kaip šios Reglamente 2016/679 įtvirtintos teisių gynimo priemonės turi būti įgyvendintos tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje.
- 47 Atsižvelgiant į tai, naudojimosi šiomis lygiagrečiomis ir nepriklausomomis teisių gynimo priemonėmis sąlygos neturėtų pakenkti tuo reglamentu garantuojamų teisių veiksmingumui ir veiksmingai gynybai.

- 48 Šios sąlygos neturi būti mažiau palankios, nei taikomos panašioms teisių, kylančių iš nacionalinės teisės sistemos, gynimo būdams (lygiavertiškumo principas), ir dėl jų naudojimas Sąjungos teisės sistemoje nustatytais teisėmis neturi tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (šiuo klausimu žr. 2022 m. liepos 14 d. Sprendimo *EPIC Financial Consulting*, C-274/21 ir C-275/21, EU:C:2022:565, 73 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 49 Valstybių narių teismai, vadovaudamiesi ESS 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintu lojalios bendradarbiavimo principu, turi užtikrinti teisės subjektams pagal Sąjungos teisę suteikiamų teisių teisminę gynybą, be to, ESS 19 straipsnio 1 dalyje valstybės narės įpareigojamos numatyti teisių gynimo priemones, būtinas veiksmingai teisminei gynybai Sąjungos teisei priklausančiose srityse užtikrinti (2017 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Puškár*, C-73/16, EU:C:2017:725, 57 punktą).
- 50 Konkrečiai kalbant, valstybės narės, nustatydamos teisminės gynybos procesines sąlygas, skirtas Reglamentu 2016/679 suteikiamų teisių apsaugai užtikrinti, turi paisyti teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, įtvirtintą Chartijos 47 straipsnyje, kuriame patvirtintas veiksmingos teisminės gynybos principas (pagal analogiją žr. 2017 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Puškár*, C-73/16, EU:C:2017:725, 59 punktą).
- 51 Taigi valstybės narės turi užtikrinti, kad Reglamento 2016/679 77 straipsnio 1 dalyje, 78 straipsnio 1 dalyje ir 79 straipsnio 1 dalyje numatytų teisių gynimo priemonių konkrečios įgyvendinimo sąlygos neturėtų neproporcingo poveikio Chartijos 47 straipsnyje nurodytai teisei į veiksmingą teisinę gynybą (šiuo klausimu žr. 2017 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Puškár*, C-73/16, EU:C:2017:725, 76 punktą).
- 52 Šiuo atveju iš nutarties pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal Vengrijos teisėje nustatytą teisių gynimo priemonių sistemą Reglamento 2016/679 78 straipsnio 1 dalyje ir 79 straipsnio 1 dalyje numatytos teisių gynimo priemonės yra nepriklausomos viena nuo kitos. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas pažymi, kad, remiantis šia teise, jis neprivalo vadovautis teismo, kuriame pareikštas ieškinys pagal 79 straipsnio 1 dalį, priimtu sprendimu, net jei šiuose teismuose yra išnagrinėtos tos pačios faktinės aplinkybės.
- 53 Taigi negalima atmesti galimybės, kad abiejų teismų sprendimai bus prieštaringi: viename iš jų gali būti konstatuotas Reglamento 2016/679 nuostatų pažeidimas, o kitame – tokio pažeidimo nenustatyta.
- 54 Tokiu atveju, pirma, dviejų prieštaringų sprendimų buvimas pakenktų šio reglamento 10 konstatuojamojoje dalyje nurodytam tikslui – visoje Sąjungoje užtikrinti nuoseklų ir vienodą taisyklių, kuriomis reglamentuojama fizinių asmenų pagrindinių teisių ir laisvių apsauga tvarkant asmens duomenis, taikymą.
- 55 Pagal sprendimą, priimtą išnagrinėjus pagal minėto reglamento 79 straipsnio 1 dalį pareikštą ieškinį, kuriame konstatuojamas to reglamento nuostatų pažeidimas, suteikta apsauga neatitiktų antro teismo sprendimo, priimto išnagrinėjus pagal to paties reglamento 78 straipsnio 1 dalį pateiktą skundą (kai bylos baigtis buvo priešinga).
- 56 Antra, dėl to susilpnėtų asmenų apsauga tvarkant jų asmens duomenis, nes toks nenuoseklumas lemtų teisinį netikrumą.

- 57 Atsižvelgiant į visa tai, kas pirma išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento 2016/679 77 straipsnio 1 dalis, 78 straipsnio 1 dalis ir 79 straipsnio 1 dalis, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas leidžiama tuo pačiu metu ir nepriklausomai naudotis teisių gynimo priemonėmis, numatytomis tiek šio 77 straipsnio 1 dalyje ir 78 straipsnio 1 dalyje, tiek šio 79 straipsnio 1 dalyje. Valstybės narės, laikydamosi procesinės autonomijos principo, turi nustatyti šių teisių gynimo priemonių tarpusavio santykio sąlygas, kad būtų užtikrinta veiksminga šiuo reglamentu garantuojamų teisių apsauga, nuoseklus ir vienodas jo nuostatų taikymas ir Chartijos 47 straipsnyje numatyta teisė į veiksmingą gynybą teisme.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 58 Kadangi šis procesas pagrindinių bylų šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 77 straipsnio 1 dalis, 78 straipsnio 1 dalis ir 79 straipsnio 1 dalis, siejamos su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu,

turi būti aiškinamos taip:

pagal jas leidžiama tuo pačiu metu ir nepriklausomai naudotis teisių gynimo priemonėmis, numatytomis tiek šio 77 straipsnio 1 dalyje ir 78 straipsnio 1 dalyje, tiek šio 79 straipsnio 1 dalyje. Valstybės narės, laikydamosi procesinės autonomijos principo, turi nustatyti šių teisių gynimo priemonių tarpusavio santykio sąlygas, kad būtų užtikrinta veiksminga šiuo reglamentu garantuojamų teisių apsauga, nuoseklus ir vienodas jo nuostatų taikymas ir Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje numatyta teisė į veiksmingą gynybą teisme.

Parašai.